

6.17.17.1. Práce ve výškách

<http://www.guard7.cz/nabidka/lexikon-bozp/sektory-bozp/prace-ve-vyskach>

Požadavky na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na pracovištích s nebezpečím pád z výšky nebo do hloubky stanovuje Nařízení vlády č. 362/2005 Sb. a dále příslušné technické normy.

Za práce ve výškách se považují práce, které pracovníci provádějí :

- v libovolné výšce nad vodou nebo život ohrožujícími látkami (popálením, poleptáním, otravou, zadušením),
 - ve výšce nebo volné hloubce přesahující **1,5 m**.
V těchto případech musí zaměstnavatel přijmout opatření proti pádu a zjistit zdravotní a odbornou způsobilost (školení) pro práce ve výškách.
1. Přednostně se pro ochranu proti pádu používají **prostředky kolektivní ochrany** (ochranná zábradlí, ohrazení, poklapy, záchytná lešení, ohrazení nebo sítě, pracovní plošiny, lešení).
 2. **Prostředky individuální ochrany** proti pádu se používají, pokud povaha práce neumožňuje použití kolektivní ochrany nebo vzhledem k rozsahu a době trvání prováděné práce a počtu provádějících osob není účelné použití prostředků kolektivní ochrany a použití individuální ochrany je z hlediska bezpečnosti dostačující.
 3. Při stanovování opatření je především třeba vycházet z **identifikace a zhodnocení rizik** pro konkrétní práci ve výšce.
 4. Na plochách, které nezaručují, že jsou bezpečné proti prolomení při zatížení osobami včetně náradí nebo kde zatížení není vhodně rozloženo technickou konstrukcí, musí být zaměstnanci **zajištěni**

proti propadnutí.

5. Na zvyšování pracovišť nebo k výstupu se nesmějí používat **nestabilní předměty** (židle, stoly, sudy aj.)
6. Otvory v podlahách přesahující ve všech směrech 0,25 m musí být **ihned po jejich vzniku zakryty** poklopy nebo ohrazeny.
7. Zaměstnanci nesmí být vystaveni nebezpečí pádu z výšky na pracovišti nebo na komunikaci s podlahou umístěnou **výše než 0,5 m nad okolní podlahou** nebo terénem (nařízení vlády č. 101/2005 Sb., o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí – Příloha bod 3.3.4 a 3.3.5,).

Ochranu proti pádu není nutné provádět:

1. na ucelené ploše se sklonem do **10 stupňů**, když jsou pracoviště i přístupová komunikace vymezeny zábranou ve vzdálenosti 1,5 m od volného okraje,
2. u volných okrajů otvorů s půdorysným rozměrem v jednom směru nepřesahujícím **0,25 m**,
3. pokud je úroveň podlahy pracoviště nejméně **0,6 m** pod korunou vyzdívaného zdi.
4. pokud mají otvory ve stěnách dolním okraj **výše než 1,1 m** nad podlahou a otvory o **šířce pod 0,3 m** a **výšce pod 0,75 m** se nemusí zajišťovat.

Školení zaměstnanců pro práci ve výškách

Zaměstnavatel poskytuje zaměstnancům v dostatečném rozsahu školení o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci ve výškách a nad volnou hloubkou, zejména pokud jde o práce ve výškách nad 1,5 m, kdy zaměstnanci **nemohou pracovat z pevných a bezpečných pracovních podlah**, kdy pracují na pohyblivých pracovních plošinách, na žebřících ve **výšce nad 5 m** a o používání osobních ochranných pracovních prostředků. Zaměstnavatel si sám stanoví četnost školení a způsob a obsah školení (není v právních předpisech stanoveno)

Zdravotní způsobilost zaměstnanců pro práci ve výškách

Bez zdravotní způsobilosti **nesmí** pracovníci práci ve výškách a nad volnou hloubkou vykonávat. Práce ve výškách a nad volnou hloubkou, pokud je stanoveno použití osobních ochranných prostředků proti pádu , je zařazena jako práce s rizikem ohrožení zdraví.

Perioda zdravotních prohlídek je **4 roky**, nebo **2 roky**, jde-li o zaměstnance, který dovršil 50 let věku (viz vyhláška č. 79/2013 Sb., Příloha č. 2, odst. 9).

Dočasné stavební konstrukce

- Práce osamocenému zaměstnanci
 - Zajištění proti pádu technickou konstrukcí
 - Zajištění proti pádu osobními ochrannými pracovními prostředky
 - Zajištění proti pádu předmětů a materiálu
 - Shazování předmětů
 - Zajištění prostoru pod místem práce
 - Práce nad sebou
 - Práce na střeše
 - Přerušení práce ve výškách
-

Opakovací e-learningové školení Práce ve výškách

Koupit v e-shopu

Konzultovat

Související legislativa

[Nařízení vlády č. 362/2005 Sb., o bližších požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na pracovištích s nebezpečím pádu z výšky nebo do hloubky](#)

Osamocený zaměstnanec pracující ve výšce musí být seznámen se

způsobem dorozumění s ostatními zaměstnanci na pracovišti nebo s vedoucím. Dále musí být poučen o nutnosti práce přerušit, pokud v ní nemůže bezpečně pokračovat. O přerušení je povinen vyrozumět vedoucího, případně zaměstnavatele.

Technické konstrukce k ochraně proti pádu musí odpovídat předpokládané činnosti a namáhání. Musí umožňovat bezpečný průchod. Přístup na pracoviště ve výšce musí být zvolen podle četnosti použití, výšky pracovního místa a doby trvání práce. Zvolené řešení musí umožňovat evakuaci v případě hrozícího nebezpečí. Pohyb na pracovních podlahách a dalších plochách ve výšce a přístupy k nim nesmí vytvářet žádná další rizika pádu.

Volné okraje musí být zajištěny osazením konstrukce ochrany proti pádu vhodně uspořádané, dostatečně vysoké a pevné k zabránění nebo zachycení pádu z výšky. Při použití záchytných konstrukcí je nutno dbát na zamezení úrazů zaměstnanců při jejich zachycení. Konstrukce ochrany proti pádu může být přerušena pouze v místech žebříkových nebo schodišťových přístupů.

Pokud při určité pracovní operaci ve výšce musí být dočasně odstraněna ochranná konstrukce proti pádu, musí být po dobu jejího provádění přijato náhradní opatření. Práce může být zahájen až po provedení opatření. Po ukončení operace nebo při jejím přerušení musí být ochranná konstrukce opět osazena.

Technické konstrukce se zhotovují podle dokumentace, která musí řešit uspořádání, nosnost a stabilitu, montáž, používání, kontrolu a demontáž konstrukce. Pokud pro danou konstrukci neexistuje potřebná dokumentace, musí její uživatel (zaměstnavatel), zajistit její zhotovení nebo pořízení (je možné použít i dokumentaci konstrukčně obdobné konstrukce).

Zábradlí

Zábradlí tvoří **horní tyč (madlo) ve výšce 1,1 m** nad podlahou (dle ČSN 73 8101 je výška zábradlí stanovena na minimálně 1 m) a u podlahy **0,15 m vysoká zárážka**. Při podlaze umístěné výše než 2 m nad okolní úrovní musí být doplněno proti propadnutí osob střední tyčí, více tyčemi nebo výplní. Vzdálenost mezi horní tyčí a střední tyčí, nebo střední tyčí a zárážkou nesmí být větší jak 0,47 m.

Osobní ochranné prostředky proti pádu musí odpovídat prováděné práci, předpokládaným nebezpečím i povětrnostní situaci. Musí umožňovat bezpečný pohyb. Prostředky musí být podle návodu výrobce pravidelně **prohlíženy a zkoušeny**. Dříve, než zaměstnanec prostředky použije, musí se přesvědčit o jejich provozuschopnosti, kompletnosti a nezávadnosti.

Zaměstnanci provádějící práce ve výšce za pomoci osobních ochranných prostředků proti pádu musí být pro tuto činnost **vyškoleni**, zvláště ve vyprošťovacích postupech při mimořádných událostech.

Podle účelu a způsobu použití rozlišujeme:

- polohovací systémy (ochranný pás nebo postroj s krátkým poutacím lanem),
- systémy zachycení pádu.

Osobní ochranné pracovní prostředky se používají samostatně nebo v kombinaci prvků tak, že:

- zaměstnanci zabraňují přiblížit se do místa možného pádu (1,5 m od volného kraje),
- zcela zabrání pád (je udržován v pracovní poloze),
- pád bezpečně zachytí a zaměstnanec se ihned po pádu sám nebo

s pomocí vyprostí, přičemž k zachycení dojde v dostatečné výšce nad překážkou, aby se nezranil.

Závěs na laně

Závěs na laně a pracovní polohovací systémy se mohou používat v případě, že z hodnocení rizik vyplývá bezpečné provedení práce s použitím těchto prostředků a není odůvodněné použití jiných prostředků. Přednostně se používá sedačka s vhodnými doplňky.

Při práci v závěsu na laně musí být splněno následující:

- jsou použita dvě nezávislá lana, jedno nosné (pro výstup, sestup, zavěšení), druhé zajišťovací,
- je použit zachycovací postroj připojený pomocí pohyblivého zachycovače pádu k zajišťovacímu lanu,
- pohyb po nosném lanu se provádí pomocí k tomu určených prostředků pro výstup a sestup a jeho součástí je samosvorný systém zabraňující pádu zaměstnance při ztrátě kontroly nad pohyby,
- k práci používané nářadí a pomůcky jsou zajištěny proti pádu (přichyceny k postroji),
- práce se provádí podle technologického postupu, pod dozorem, který pomůže v případě nouze zaměstnance vyprostit.

Použití závěsu na jediném laně je zcela výjimečné v případě, že použití druhého lana by mohlo zhoršit bezpečnost. Musí však být provedena náležitá opatření k zajištění bezpečnosti. V systému použité součásti jsou výrobcem k takovému použití určeny a jsou ve výrobcem stanovené životnosti.

Materiál, nářadí a pracovní pomůcky musí být uloženy, popřípadě skladovány ve výškách tak, že jsou po celou dobu uložení zajištěny proti pádu, sklouznutí nebo shození jak během práce, tak po jejím ukončení. Pro upevnění nářadí, uložení drobného materiálu (hřebíky, šrouby apod.) musí být použita vhodná výstroj nebo k tomu účelu upravený pracovní oděv. Konstrukce pro práce ve výškách nelze přetěžovat. Hmotnost materiálu, pomůcek, nářadí, včetně osob, nesmí překročit nosnost konstrukce stanovenou v průvodní dokumentaci.

Dolů lze shazovat předměty a materiál, jen pokud:

- je místo dopadu zajištěno proti vstupu osob a okolí je chráněno proti odrazu nebo rozstříku,
- je do místa uložení materiál shazován uzavřeným shozem,
- je zamezeno nadměrné prašnosti, hluku a jiným nežádoucím jevům.

Je zakázáno shazovat předměty s nejistým místem dopadu a takové, které by mohly házejícího strhnout z výšky.

Místa, nad kterými se pracuje a hrozí nebezpečí pádu předmětů nebo osob (ohrožený prostor), musí být bezpečně zajištěna:

- vyloučením provozu,
- konstrukce ochrany proti pádu osob a předmětů v úrovni místa práce ve výšce nebo pod místem práce ve výšce,
- ohrazení ohrožených prostorů dvoutyčovým zábradlím o výšce nejméně 1,1 m s tyčemi upevněnými na nosných sloupcích s dostatečnou stabilitou, pokud je práce kratší než jedna směna, postačí jednotkové zábradlí nebo zábrana 1,1 m vysoká,
- určením zaměstnance provádějícího dozor po celou dobu práce.

Ohrožený prostor

Ohrožený prostor tvoří půdorys pracoviště ve výšce zvětšený podle výšky pracoviště o šířku podle tabulky:

Výška práce [m]	Rozšíření o [m]
od 3 do 10	1,5
nad 10 do 20	2
nad 20 do 30	2,5
nad 30	1/10 výšky pracoviště

Uvedené šířky se zvětšují o 0,5 m při práci na střeše se sklonem větším než 25 stupňů. Při vertikální dopravě břemen se prostor zvětšuje o 1 m na všechny strany od půdorysu břemene.

Na komínech, věžích a stožárech je ohroženým prostorem pás kolem obvodu paty objektu o šířce podle tabulky.

Nad sebou je možné pracovat zcela výjimečně, pokud nelze práce jinak provést. Bezpečnost zaměstnanců na nižším pracovišti musí řešit technologický postup.

Při práci na střeše musí být zaměstnanci chráněni před:

- pádem z volného okraje střešního pláště do světlíků a jiných otvorů,
- sklouznutím ze střechy s větším sklonem než 25°,
- propadnutím konstrukcí střechy.

Ochranu proti pádu ze střechy nejen po obvodu, ale i do světlíků, technologických a jiných otvorů, zaměstnavatel zajistí použitím

ochranné, případně záchytné konstrukce nebo použitím osobních ochranných pracovních prostředků proti pádu. Zajištění proti sklouznutí zaměstnavatel zajistí použitím žebříků upevněných v místě práce a potřebných komunikací, případně použitím ochranné konstrukce nebo osobních ochranných pracovních prostředků proti pádu. U střeš se sklonem nad 45° od vodorovné roviny je nutno použít vedle žebříků ještě osobní ochranné pracovní prostředky proti pádu. Stavba a oprava komínů ze střechy se sklonem nad 10° se provádí z bezpečné pracovní plochy o šířce nejméně 0,6 m.

Nepříznivá povětrnostní situace vyžaduje, aby zaměstnavatel přerušil práce ve výškách, protože zvyšuje riziko sklouznutí nebo pádu při práci. Nepříznivá povětrnostní situace je:

- déšť, bouře, námraza,
- čerstvý vítr o rychlost nad 8 m/s pro práce v závěsu a na zavěšených plošinách, na pojízdných lešeních, na žebřících výše než 5m,
- silný vítr nad 11 m/s pro všechny ostatní práce,
- malá dohlednost (do 30 m),
- teplota při práci nižší než -10° C.